Szakmai Gyakorlat Munkanapló

Bauer Brúnó Csaba

2024. 12. 30.

Tartalomjegyzék

1.	Első	6 Hét	2
	1.1.	Első nap, projektfeladat ismertetése (09.04.)	2
	1.2.	Active Directory, tech stack, szerver telepítés, tervezés megkezdése	
		(09.05.)	3
	1.3.	SvelteKit projekt elkezdése (09.06.)	4
	1.4.	Active Directory VM, kód futtatása az alkalmazás indulásakor	
		(09.07.)	4
	1.5.	Active Directory service, logolás (09.08.)	5
2.	Más	sodik Hét	5
	2.1.	Active Directory service, tesztelés előkészítése (09.11.)	5
		MockLdapClient, ActiveDirectoryService osztállyá alakítása, tesztek	
		írása (09.12.)	7
	2.3.	Header komponens, Login oldal (frontend) (09.13.)	7
	2.4.	Login backend, session validáció (09.14.)	9
		Profil infó oldal, EntraPass adatok(09.15.)	10
9	Har	madik Hét	11
J.			
J.	3.1.	EntraPass adatok feldolgozása (09.18.)	11
J.		EntraPass adatok feldolgozása (09.18.)	
υ.			
υ.		Kártyahasználati adatok átalakítása a munkaidő kimutatás oldal	11
υ.	3.2.	Kártyahasználati adatok átalakítása a munkaidő kimutatás oldal betöltésekor (1) (09.19.)	11
J.	3.2.	Kártyahasználati adatok átalakítása a munkaidő kimutatás oldal betöltésekor (1) (09.19.)	11 11
J.	3.2. 3.3.	Kártyahasználati adatok átalakítása a munkaidő kimutatás oldal betöltésekor (1) (09.19.)	11 11
J.	3.2.3.3.3.4.	Kártyahasználati adatok átalakítása a munkaidő kimutatás oldal betöltésekor (1) (09.19.)	11 11 12
	3.2.3.3.3.4.3.5.	Kártyahasználati adatok átalakítása a munkaidő kimutatás oldal betöltésekor (1) (09.19.)	11111212
	3.2.3.3.3.4.3.5.	Kártyahasználati adatok átalakítása a munkaidő kimutatás oldal betöltésekor (1) (09.19.)	11 11 12 12 12
	3.2.3.3.3.4.3.5.Neg	Kártyahasználati adatok átalakítása a munkaidő kimutatás oldal betöltésekor (1) (09.19.)	11 11 12 12 12 12
	3.2. 3.3. 3.4. 3.5. Neg 4.1.	Kártyahasználati adatok átalakítása a munkaidő kimutatás oldal betöltésekor (1) (09.19.)	11 11 12 12 12 12
	3.2. 3.3. 3.4. 3.5. Neg 4.1. 4.2. 4.3. 4.4.	Kártyahasználati adatok átalakítása a munkaidő kimutatás oldal betöltésekor (1) (09.19.) Kártyahasználati adatok átalakítása a munkaidő kimutatás oldal betöltésekor (2) (09.20.) Timesheet oldal - dátum intervallum beviteli mező, adatok kérése (09.21.) PaginatedShiftTreeView komponens (09.22.) Eyedik Hét Kártyahasználati adatok táblázat (09.25.) StatCards komponens, hiba javítása (09.26.)	11 12 12 12 12 12 13

5.	Ötö	dik Hét	13
	5.1.	/admin/employees oldal (backend) (10.16.)	13
		/admin/employees oldal (10.17.)	13
		Kártyahasználati adatok keresése (backend) (10.18.)	14
		/admin/card-usages oldal (10.19.)	14
		/admin/card-usages oldal befejezése (10.20.)	14
6.	Hat	odik Hét	14
	6.1.	/admin/supervisement-groups oldal (BE) (10.23.)	14
		/admin/supervisement-groups oldal (10.24.)	15
		/admin/supervisement-groups/[id] oldal (BE) (10.25.)	15
	6.4.	/admin/supervisement-groups/[id] oldal (10.26.)	15
	6.5.	/admin/supervisement-groups/[id] oldal (2) (10.27.)	15
7.	Het	edik Hét	15
	7.1.	isSupervisor függvények, dolgozó adatainak törlése funkció (10.30.)	15
		/supervisor/groups és /supervisor/groups/[id] oldalak (10.31.)	16
		Főoldal és hiba oldalak (11.01.)	16
		Dockerfile és docker-stack.yml (11.02.)	16
		GitHub Workflow (11.03.)	33
8.	Nyo	olcadik Hét	33
	8.1.	Szerver setup és dokumentáció (11.06.)	33
	8.2.		33
	8.3.	Két bug kijavítása (11.08.)	33
		Bug kijavítása, refaktorálás (11.09.)	34
		Refaktorálás issue-k írása (11.10.)	34

Első Hét

1.1. Első nap, projektfeladat ismertetése (09.04.)

Az első nap munkavédelmi, tűzvédelmi, és egyéb céges oktatásokon, valamint cégbemutatón vettem részt. Ez után következett a projektfeladatom ismertetése

Projektfeladat

A két hónapos időszak alatt egy webalkalmazást kell fejlesztenem a cég számára. A fő cél az, hogy egy olyan felületet hozzak létre, ahol az alkalmazottak nyomon követhetik a munkaidejüket, ugyanakkor fontos, hogy lehetőség legyen a későbbi bővítésekre is. További követelmény, hogy az autentikáció és a felhasználói adatok lekérdezése a cégen belül hamarosan bevezetésre kerülő Active Directory címtárszolgáltatás integrációjával történjen. A dolgozók beléptetése az EntraPass Special Edition szoftvercsomag segítségével történik, így ez lesz a forrása a beléptetési adatoknak.

1.2. Active Directory, tech stack, szerver telepítés, tervezés megkezdése (09.05.)

Mivel az Active Directory, illetve az LDAP protokoll számomra ismeretlen technológiák, ezért először ezekkel kezdtem el ismerkedni. (Fontosabb forrásokat lásd [2,5])

Később rá is találtam egy JavaScript (TypeScript) könyvtárra 1dapts néven (ldapts), amely könyvtár alkalmas lesz az Active Directory szerverrel – továbbiakban AD szerver – való kommunikálásra. Elkezdtem ismerkedni a libraryvel, sikerült vele az AD szerverhez kéréseket küldeni. A könyvtár — a webalkalmazás szempontjából – két legfontosabb függvénye:

bind(dnOrSaslMechanism, [password], [controls])

A bind függvény egy bind operációt kezdeményez az AD szerver felé. Ezzel az operációval autentikálhatjuk magunkat az AD szerver felé. Sikeres bind után, az azt követő kérések már az adott felhasználó nevével történnek.

search(baseDN, options, [controls])

A search operációval LDAP "entrykre" - pl. felhasználókra - kereshetünk. A kereséshez LDAP filtert kell írni. Mivel ezek a filterek – hasonlóan az SQL lekérdezésekhez – sérülékenyek injection támadásra, ezért escape-elni kell majd őket.

Tech Stack

Technológiák terén annyi megkötés volt, hogy lehetőleg olyan eszközökkel dolgozzak, amelyeket az egyetemen is megismerhettünk. Mivel a Web programozás 2 tantárgy keretében lehetőség nyílik a *SvelteKit* keretrendszerrel/meta frameworkkel való megismerkedésre, illetve nekem is a JavaScript alapú webfejlesztésben van a legnagyobb tapasztalatom, így erre esett a választásom.

Backend/Frontend:

- Nyelv: TypeScript

- Keretrendszer: SvelteKit

- CSS: Tailwind, Skeleton - UI Toolkit for Svelte and Tailwind

- ORM: drizzle ORM

Adatbázis:

PostgreSQL

Szerver telepítés

A szerverhez biztosított a cég két 500 GB-os HDD-t, melyeket elsősorban beszereltem. A webszerverre Debian 12 disztribúciót telepítettem a stabilitása miatt. Telepítés során a két HDD-t szoftveres RAID1- be konfiguráltam. A RAID1 miatt ugyan lassabb lesz az írás a merevlemezre, valamint az 1 TB helyett mindössze 500 GB lesz elérhető, azonban a tükrözés miatt nagyobb lesz a hibatűrés.

Tervezés megkezése

Ezek után a projekt megkezdéséhez szükséges, kezdetleges terveket készítettem el. (Lásd az 1. és a 2. ábrákat)

1.3. SvelteKit projekt elkezdése (09.06.)

A mai nap a projekt elkezdésével telt. Létrehoztam a SvelteKit projektet, telepítettem, illetve beállítottam a Skeleton UI toolkitet, amely UI komponenseket biztosít a gyorsabb fejlesztés érdekében. Biome.js-t is telepítettem, amely egy fejlesztői eszköztár kód formázásra és ellenőrzésre (linting).

Bár az i18n (több nyelv támogatása) nem volt a projekt követelményeiben, mégis úgy döntöttem, hogy már az elején implementálom, hogy később — amennyiben szükség lesz rá – egyszerűbb legyen bővíteni a nyelvi beállításokat.

A felhasználói élmény növelése érdekében implementáltam a világos/sötét mód támogatást, így a felhasználók váltogathatnak a témák között. Végül létrehoztam az alkalmazás alapvető felépítését: tartalmaz egy fejlécet, egy fő tartalmi részt (body), és egy láblécet. (3. ábra)

1.4. Active Directory VM, kód futtatása az alkalmazás indulásakor (09.07.)

Szükség volt egy dedikált Active Directory szerverre, hogy ne az éles szervert kelljen használnom a fejlesztéshez. Először egy Docker konténerre gondoltam, azonban mint kiderült, nincsen egy az eredetihez még csak hasonló megoldás sem, lévén az Active Directory egy Windows technológia. A megoldás egy Windows Server VM lett, aminek a telepítését dokumentáltam. Az Active Directory telepítéséhez nagy segítség volt a [3] YouTube videó.

Kód futtatása az alkalmazás indulásakor

Mivel a SvelteKit dokumentációjában nem találtam arra módszert, hogy hogyan kell futtatni kódot az alkalmazás indulásakor, így az interneten keresgéltem. Több módszert is találtam és ki is próbáltam. A végén arra a megoldásra esett a választásom, hogy a hooks.server.ts fájlba írom azt a kódot, amit induláskor futtatni kell. Egyetlen hátulütője ennek a megoldásnak az az, hogy dev módban (fejlesztés közben), nem történik meg automatikusan a kód futtatása, csak az első kérés beérkezése során. Erre az lett a megoldásom, hogy írtam egy bash szkriptet, ami a dev script indulásával együtt lefut és curl- el kéréseket küld a szervernek addig, ameddig az nem válaszol.

1.5. Active Directory service, logolás (09.08.)

Az Active Directory service-t kezdem el írni (1. kód), vagyis azt a fájlt, amiben az AD szerverrel való kommunikációhoz szükséges függvények találhatók. Első körben egy start és egy stop függvényt implementáltam.

```
// lib/services/activeDirectoryService.ts
let ldapClient: LdapClient;
let reconnecting = false;
async function start(activeDirectoryConfig: LdapConfig) { ... }
async function startReconnecting() { ... }
async function stop() { ... }

const activeDirectoryService: ActiveDirectoryService = {
    start,
    stop,
};
export default activeDirectoryService;
```

1. kód. Active Directory service

A start függvény lényegében egy LDAP klienst inicializál, majd pedig egy bind operációt hajt végre az AD szerveren, az alkalmazás számára létrehozott admin felhasználó DN és jelszó párosával.

A különböző konfigurációk betöltéséért – mint például az AD szerver hosztja, vagy az előbb említett admin DN és jelszó – külön modulok felelnek a lib / configs mappában. Ezek a modulok a környezeti változókat olvassák be az alkalmazás indulásakor (hooks.server.ts)

Fontosnak tartom, hogy az alkalmazás a lehető legjobban hibatűrő legyen, ezért azt is implementáltam a start függvénybe, hogy ha nem sikerül csatlakozni az AD szerverhez, akkor az alkalmazás próbálkozzon újra csatlakozni. Amennyiben ez mégsem sikerül, logolja a hibát. Annak érdekében, hogy ez a működés a későbbiekben is könnyen használható legyen, írtam egy startReconnecting függvényt is.

Logolás

Ezt követően a logolással foglalkoztam. A pino libraryt adtam hozzá a projekthez.

Második Hét

2.1. Active Directory service, tesztelés előkészítése (09.11.)

A mai napon, első körben, két új függvényt írtam az AD servicehez. Ezek az authenticateUser, és a getUserBysAMAccountName függvények. Az authent jicateUser függvény egy DN-t, és egy jelszót vár paraméterként, inicializál egy

új LDAP klienst, amellyel egy bind operációval autentikálja a felhasználót az AD szerver felé.

A getUserBysAMAccountName függvény pedig egy felhasználónevet (sAMAc countName) vár paraméternek és egy search operációval megpróbálja megkeresni az AD szerveren a felhasználót. A válaszként kapott felhasználó parseolásához a typebox library-t használom (lásd a 2. kódot).

```
// lib/types/user.ts
import { Type } from "@sinclair/typebox";
import type { Static } from "@sinclair/typebox";
export const activeDirectoryUserSchema = Type.Object({
       employeeID: Type.String(),
       distinguishedName: Type.String(),
       sAMAccountName: Type.String(),
       employeeNumber: Type.String(),
       memberOf: Type.Union([Type.String(),
        → Type.Array(Type.String())], {
               default: "",
       }),
       sn: Type.String(),
       givenName: Type.String(),
       displayName: Type.String(),
       pwdLastSet: Type.String(),
});
export type ActiveDirectoryUser = Static<typeof

→ activeDirectoryUserSchema>;

export const activeDirectoryUserValidator:
createValidator<ActiveDirectoryUser>(activeDirectoryUserSchema);
```

2. kód. user.ts fájl - typebox library használata

Mivel a projekt követelményei közé tartozott az is, hogy az alkalmazás az AD-ben szereplő jelszavak lejárati dátumait vegye figyelembe a session kezelésnél, így a pwdLastSet attribútumot is át kellett konvertáljam dátum objektummá, melyet a 3. kódban látható függvénnyel oldottam meg az [1] segítségével.

Tesztelés előkészítése

A tesztelés nem szerepelt a projektkövetelmények között, valamint idő szűkében nem is tudnék 100%- os kódlefedettséget elérni. Ennek ellenére az alkalmazás fontosabb részeihez — amennyiben időm engedi — írok unit teszteket. (Integrációs, illetve e2e teszteket még nem biztos, hogy fogok írni, de ha szükségét érzem, és időm engedi, akkor azokat is fogok.)

Az AD service is egy ilyen fontosabb, illetve kérdéses része az alkalmazásnak. Ahhoz, hogy AD service unit teszteket tudjak írni szükséges egy "mock" LDAP klienst létrehozni. Ehhez írtam először egy AbstractLdapClient osztályt, amit

3. kód. parseActiveDirectoryDate függvény

majd extendelni fog az LdapClient és a MockLdapClient osztály. A MockLda pClient osztályra már nem volt időm a mai nap.

2.2. MockLdapClient, ActiveDirectoryService osztállyá alakítása, tesztek írása (09.12.)

MockLdapClient

A mai napot a MockLdapClient osztály implementálásával kezdtem. Egyelőre csak két függvényt — search és bind — kellett megírnom, melyek a tests/m_j ocks/data/ mappában találhatók alapján futnak le, illetve dobnak hibákat.

ActiveDirectoryService osztállyá alakítása

Annak érdekében, hogy az AD service-t megfelelően lehessen tesztelni, ("singleton") osztállyá alakítottam át azt (lásd a 4. kódot), így minden tesztet külön példánnyal lehet végrehajtani.

Tesztek írása

Ezt követően a következő AD service unit teszteket írtam meg. Outputjuk az 5. kódban látható.

2.3. Header komponens, Login oldal (frontend) (09.13.)

A Header komponenst implementáltam először (4. ábra). Sikerült teljesen reszponzívra megírni (5. ábra). Tartalmaz két — egyelőre placeholder — menüsort, melyekre kattintva egy-egy dropdown jelenik meg, a jobb sarokban egy profil gombot, melyre kattintva szintén egy dropdown jelenik meg, ahol többek között ki lehet választani a nyelvet (magyar, angol), illetve változtatni lehet a témán (sötét/világos). Ezen kívül, a Header bal sarkában egy hamburger, vagyis menü ikon jelenik meg mobileszközökön. Erre kattintva egy oldalsó menüsor (drawer) jelenik meg a placeholder menüpontokkal.

```
// lib/services/ActiveDirectoryService.ts
class ActiveDirectoryService {
   protected static _instance: ActiveDirectoryService | undefined =

→ undefined;

   static initialize(
       ldapClient: AbstractLdapClient,
        activeDirectoryConfig: ActiveDirectoryConfig,
   ) {
        if (!ActiveDirectoryService._instance) {
            ActiveDirectoryService._instance = new
               ActiveDirectoryService(
                ldapClient,
                activeDirectoryConfig,
            );
       }
        return ActiveDirectoryService._instance;
   }
   static get instance(): ActiveDirectoryService {
       if (!ActiveDirectoryService._instance) {
           throw new Error(...);
       return ActiveDirectoryService._instance;
   }
   private ldapClient: AbstractLdapClient;
    . . .
   protected constructor(
       ldapClient: AbstractLdapClient,
        activeDirectoryConfig: ActiveDirectoryConfig,
   ) {
        this.ldapClient = ldapClient;
        this.activeDirectoryConfig = activeDirectoryConfig;
   }
   async start() { ... }
   async authenticateUser(bindDN: string, password: string):
    → Promise < boolean > { ... }
   async getUserBysAMAccountName(sAMAccountName: string):
    \hookrightarrow Promise<User> { ... }
```

4. kód. activeDirectoryService - singleton osztállyá alakítás

Login oldal (frontend)

Ezt követően a bejelentkezési oldal frontend részét csináltam meg (6. ábra). A bejelentkezés gomb megnyomásával a böngésző egy POST kérést küld a szervernek. Amennyiben sikeres a bejelentkezés, a szerver átirányít a kezdőoldalra, ahol egy

```
// pnpm run test:unit
src/lib/services/ActiveDirectoryService.test.ts (20)
   ActiveDirectoryService Singleton Tests (2)
        should initialize and return the same instance
        should reset the singleton between tests
   start() (5)
        should succeed with correct admin dn and password
        should succeed if service can reconnect after a connection error
        should throw LdapConnectionError if a connection error occures
        should throw UnknownLdapError if an unknown error occures
        should throw LdapAuthenticationError with incorrect admin
        \hookrightarrow \quad \text{credentials} \quad
   getUserBysAMAccountName() (9)
        should succeed with correct sAMAccountName
        should succeed if user is in multiple groups
        should return user with isAdmin set to true, if user is a member
            Admins group
        should throw UserNotFoundError if the user does not exist
        should throw MultipleUsersFoundError when multiple users are
        should throw an InternalError if one or more active directory

→ attributes are

            missing/incorrect
        should throw an InternalError if the ActiveDirectoryUser cannot
           be converted
            to a User
        should throw an InternalError if an unknown error occures
        should throw an InternalError if a connection error occures
   authenticateUser (4)
        should return true with correct credentials
        should return false with incorrect credentials
        should throw an InternalError if a connection error occures
        should throw an InternalError if an unknown error occures
```

5. kód. ActiveDirectoryService unit tesztek

felugró, toast üzenetet jelenít meg az alkalmazás. A toast üzenethez tartozó adatot (szöveg, háttérszín) nem szerettem volna az URL-en keresztül átadni, ezért azt egy cookie-ban tárolom, melyet a kiolvasás után egyből törlök is.

2.4. Login backend, session validáció (09.14.)

A bejelentkezés backend részét implementáltam (7. ábra), valamint — a minden kérés előtt lefutó (hooks.server.ts) — session validációt, amely a böngészőtől cookie header formájában kapott session token-t ellenőrzi.

A 6. kódban látható függvényeket implementáltam a lib/auth/session.ts modulban.

A createSession() függvény egy *Postgres* adatbázis sessions táblájába tárolja el a létrehozott sessionöket. A létrehozáskor a session lejárati dátumát – a

```
// lib/auth/session.ts
export function generateSessionToken(): string {}
export async function createSession(
        token: string,
       userEmployeeId: string,
       userPasswordLastSet: Date,
       passwordChangeIntervalInMinutes: number,
): Promise < Session > {}
export async function validateSessionToken(
        token: string,
): Promise<SessionValidationResult> {}
export async function invalidateSession(sessionId: string):
→ Promise<void> {}
export type SessionValidationResult =
        | { session: Session; user: User }
        | { session: null; user: null };
export function setSessionTokenCookie(
       event: RequestEvent,
       token: string,
       expiresAt: Date,
): void {}
export function deleteSessionTokenCookie(event: RequestEvent): void {}
```

6. kód. session.ts fájl függvények

követelményeknek megfelelően – az adott felhasználó PwdLastSet attribútuma, valamint a környezeti változóként definiált passwordLastChangeIntervalI nminutes határozza meg (PwdLastSet + passwordLastChangeIntervalInm inutes). A validateSessionToken() függvény a lejárati dátum mellett azt is ellenőrzi, hogy a felhasználó a session létrehozása óta megváltoztatta-e a jelszavát

2.5. Profil infó oldal, EntraPass adatok(09.15.)

A mai napot a profil infó oldal (8. ábra) implementálásával kezdtem. Itt tekinthetik meg a felhasználók az adataikat.

EntraPass adatok

Ezt követően az EntraPass Special Edition szoftverrel kezdtem el ismerkedni, amelyet a cég a beléptetési adatok rögzítéséhez használ. Mint kiderült, ez a szoftver (illetve ez a kiadás) egy beágyazott adatbázissal dolgozik, melyet "kívülről" nem lehet elérni. Ez azt jelenti, hogy az alkalmazás nem fog tudni kéréseket küldeni az EntraPass szervernek. Az egyetlen mód adatok kinyerésére a szoftverből a riport generálás, mely egy adott időintervallumban keletkezett beléptetési adatokat exportálja .csv formátumba. A riport generálást automatizálni lehet.

Például be lehet állítani, hogy a hét minden napján, 23:59-kor generáljon egy riportot az adott nap adataiból.

A megoldás tehát, az lesz, hogy az Entra Pass szerver automatikusan generálja a riportokat, melyeket valamilyen fájlszinkronizációs programmal eljuttat az alkalmazást futtató szerverre. Az alkalmazás figyelni fogja az adott könyvtárakat, majd a hozzáadott .csv fájlokat feldolgozza és a saját adatbázisába menti.

CSV adatok, adatbázisba mentett adatok

Az EntraPass által generált riportok formája a 9. ábrán látható. Ebből a formátumból kell majd a 10. ábrán megjelölt séma szerint menteni az adatokat az adatbázisba. Idő közben a követelmények bővültek azzal, hogy egy esetleges vészhelyzet esetén az alkalmazással az éppen gyárban tartózkodó személyeket is meg lehessen jeleníteni. Ehhez két további táblát is létre kell majd hozzak. Megfigyelhető, hogy az emergency_card_usages tábla nem tartalmaz HR azonosítót, helyette csak a kártyaszámot. Ez több szempontból is indokolt. Egyrészt, HR azonosítója csak a cég által alkalmazott személyeknek van, egy vészhelyzet esetén pedig minden személy helyzetét tudni kell. Másrészt, az AD szerverrel való kommunikáció csak egy plusz hibaforrást jelentene, amely vészhelyzet esetén nem kívánatos.

Harmadik Hét

3.1. EntraPass adatok feldolgozása (09.18.)

A tegnapi napon megtervezettek szerint, ma az EntraPass adatok alkalmazás oldali feldolgozását implementáltam. Először megírtam a reportFileParse j rService-t, amely a chokidar könyvtárat felhasználva figyeli a – környezeti változóként megadott — daily reports és emergency reports mappákat. Amint egy új CSV fájl-t a mappák valamelyikébe másolunk, a service a csv-parser könyvtár segítségével parseolja azt, majd az átalakított (ParsedDailyReport Row, illetve ParsedEmergencyReportRow típusok) adatokkal meghívja a card j UsageService insertParsedDailyReportRows vagy insertParsedEmergenc j ReportRows metódusát. Ezek a metódusok szintén végeznek némi átalakítást az adatokon majd az adatbázis megfelelő tábláiba tárolják azokat.

3.2. Kártyahasználati adatok átalakítása a munkaidő kimutatás oldal

betöltésekor (1) (09.19.)

Egyeztetések alapján, a munkaidő kimutatás (timesheet) oldalnak két nézete lehet az alapján, hogy az alkalmazott milyen beosztásban dolgozik: termelési, illetve irodai nézet. A két nézethez különböző adatokra van szükség. A timesheet oldal betöltésekor az alkalmazás két dátum közötti cardUsage rekordokat lekérdezi, majd átalakítja a 7. kódban található két típus valamelyikébe.

A tervezés után el is elkezdtem implementálni ezt a működést. Az átalakítást két részre bontva, a rekordokat először Production/OfficeShiftVewDataIn tervalDates típusba alakítom (lásd a 8. kódot). Ezekben a típusokban csak

a kezdő és záró dátumok találhatók. A későbbi, számított attribútumokat két másik függvényben számolom ki.

3.3. Kártyahasználati adatok átalakítása a munkaidő kimutatás oldal

betöltésekor (2) (09.20.)

Először befejeztem a rekordok Production/OfficeShiftVewDataIntervalDa
tes típusba alakítását. Ezt követően a getProductionShiftViewData, illetve a getOfficeShiftViewData függvényeket írtam meg, melyek a számított adatokkal egészítik ki a Production/OfficeShiftVewDataIntervalDates típusú objektumokat Production/OfficeShiftVewData típusú objektumokká.

3.4. Timesheet oldal - dátum intervallum beviteli mező, adatok kérése (09.21.)

A timesheet oldallal kezdtem el foglalkozni. Első körben egy dátum intervallum beviteli mezőt szerettem volna implementálni, hogy a munkaidő adatokat a felhasználók dátum szerint tudják szűrni. Mivel, a Skeleton UI Toolkit nem tartalmaz ilyen komponenst, igy a vanilla-calendar-pro könyvtárra esett a választásom. Egyetlen hátulütője az volt, hogy a naptár színeit csak úgy tudtam testreszabni, hogy a könyvtárhoz tartozó CSS fájlokat felülírtam a saját CSS fájljaimmal. A végeredmény a 11. ábrán látható.

Ezt követően létrehoztam egy /api/shift-view-data/search API útvonalat, valamint az ennek megfelelő apiClient.fetchShiftViewData() függvényt, mely utóbbit a böngésző a "keresés" gombra kattintva meghív (12. ábra). E mellett az oldal PageLoad függvényét is megírtam, hogy az első betöltéskor – SSR-et alkalmazva – az oldal már tartalmazza az aktuális havi adatokat.

3.5. PaginatedShiftTreeView komponens (09.22.)

A timesheet oldalra egy olyan *lapozható* komponenst implementáltam, amellyel a felhasználó a keresett intervallumban szereplő munkaidő adatokat (Office|ProductionShiftViewData.shifts) tudja megtekinteni napokra bontva. Termelés nézetben (13a. ábra) a komponens lenyitható füleket tartalmaz, míg irodai nézet esetében (13b. ábra) a komponens csak egyszintes.

Negyedik Hét

4.1. Kártyahasználati adatok táblázat (09.25.)

Egy DataNotFound komponens implementálásával kezdtem, amely akkor jelenik meg a timesheet oldalon, ha az adott intervallumban nem található adat.

Ez után, egy olyan lapozható táblázatot adtam hozzá az oldalhoz, melyben a kártyahasználati adatokat lehet megtekinteni (14. ábra).

4.2. StatCards komponens, hiba javítása (09.26.)

A timesheet oldalra írtam egy olyan komponenst, amelyben "kártyákban" szerepelnek a lekért munkaidő adatokhoz (Office|ProductionShiftViewData) tartozó statisztikák (15. ábra). Például: dolgozott napok száma, összes túlóra, összes dolgozott idő, stb.

Ezt követően egy hibát javítottam ki, mely a $cardUsageUtils.getOffic_{\downarrow}$ e | ProductionShiftViewData függvényekben lépett/léptek fel, valamint írtam néhány tesztet is hozzájuk.

4.3. MultilineChart komponens (09.27.)

A timesheet oldalra implementáltam a layercake library segítségével egy több vonalt tartalmazó diagramot. Ezen a diagramon (16. ábra) napokra bontva szerepel az összes dolgozott idő, a túlóra, valamint – termelési nézet esetén – az összes gyárban, és termelésben töltött idő.

4.4. PDF-be exportálás (09.28.)

A munkaidő adatok PDF-ként való exportálását oldottam meg a jspdf könyvtár segítségével. A felhasználó kiválaszthatja egy checkbox segítségével (17. ábra), hogy az exportált pdf (18. ábra) tartalmazza e a kártyahasználati adatokat, valamint termelési nézetben a lenyíló fülek tartalmát.

4.5. XLSX-be exportálás (09.29.)

A tegnapi nap mintájára, ma a munkaidő adatok XLSX-ként való exportálását implementáltam az exceljs könyvtár segítségével (19. ábra).

Ötödik Hét

5.1. /admin/employees oldal (backend) (10.16.)

Az adminisztrátorok számára elérhető funkciók implementálását kezdtem meg. Az első funkció a dolgozók keresése és a találatok táblázatos megjelenítése. Elkészítettem a searchUsers() függvényt az Active Directory service-hez, amely név, felhasználónév (sAMAccountName), HR ID és kártyaszám alapján teszi lehetővé a keresést az Active Directory rekordjai között. Mivel az Active Directory nem támogatja a lapozást (pagination), ezt a kliensoldalon fogom megvalósítani.

Ezt követően létrehoztam a /api/users/search végpontot, valamint implementáltam az ehhez tartozó apiClient.searchUsers() függvényt.

5.2. /admin/employees oldal (10.17.)

Elkészítettem a dolgozók táblázatát (20. ábra) tartalmazó /admin/employees oldalt. A táblázat fejlécében a felhasználó módosíthatja a rendezési beállításokat, és az adott mezőhöz tartozó szűrőt is. Az utolsó oszlopban három gomb található: a bal oldali a dolgozó munkaidő-adatait megjelenítő oldalra, a középső a dolgozó

profiloldalára navigál, míg a jobb szélső gomb a dolgozó adatainak törlésére (21. ábra) szolgál. Ez a törlés nem érinti az Active Directory-ban tárolt felhasználói adatokat, csak a dashboard alkalmazás adatbázisából távolítja el a kapcsolódó adatokat.

5.3. Kártyahasználati adatok keresése (backend) (10.18.)

A következő adminisztrátori funkció, a kártyahasználati adatok menedzselése került sorra. Első lépésként implementáltam a cardUsage service getPaginat del edCardUsages() függvényét, a 9. kódban látható paraméterekkel.

Ezt követően elkészítettem a /api/admin/card-usages/search végpontot és a hozzá tartozó apiClient.searchPaginatedCardUsages függvényt.

5.4. /admin/card-usages oldal (10.19.)

Elkezdtem dolgozni a kártyahasználati adatokat megjelenítő /admin/card-us j ages oldalon. Létrehoztam a kártyahasználati adatokat tartalmazó táblázatot (22. ábra), amely hasonló a dolgozók táblázatához, de az adatok itt szerveroldali pagination-el érhetők el, mivel az alklalmazás az adatokat a saját adatbázisából kéri le. A táblázatban a felhasználó egyesével törölhet, módosíthat, új rekordokat hozhat létre, illetve egyszerre több kijelölt rekordot is törölhet.

A nap végére sikerült befejezni a törlés funkciót (23. ábra).

A szerkesztési funkcióhoz tartozó modal (modális ablak) implementálása során problémába ütköztem: az általam használt *Vanilla Calendar Pro* könyvtár időbeviteli mezője csak órák és percek megadását támogatja. Ezért létrehoztam egy saját TimeInput komponenst (24. ábra), amely lehetővé teszi a másodperc értékének megadását is.

5.5. /admin/card-usages oldal befejezése (10.20.)

A hátralévő funkciókat, vagyis a kártyahasználati adatok szerkesztését, új rekordok létrehozását, valamint a kijelölt rekordok törlését implementáltam frontend, és backend oldalon. (25. ábra)

Hatodik Hét

6.1. /admin/supervisement-groups oldal (BE) (10.23.)

A következő adminisztrátorok számára elérhető funkción kezdtem el dolgozni, amely lehetővé teszi a Supervisement (Felettesi) csoportok létrehozását és módosítását. Az adminisztrátor képes lesz csoportokat létrehozni, például HR, IT, stb. részlegek számára, majd dolgozókat rendelhet hozzájuk beosztottként vagy felettesként. A csoportokhoz rendelt dolgozók eltávolíthatók, a csoportok átnevezhetők, illetve törölhetők lesznek.

Először létrehoztam a SupervisementGroups adatbázis sémát (26. ábra), majd megírtam a supervisement service következő függvényeit: createGroup,

get Supervisement Group
ById, delete Group, rename Group, get Paginated Su $_{\rfloor}$ pervisement Groups. Ezt követően az ezekhez a függvényekhez tartozó /api végpontokat kezd
tem el írni.

6.2. /admin/supervisement-groups oldal (10.24.)

Befejeztem a tegnap megkezdett /api végpontok megírását, majd az azoknak megfelelő apiClient függvényeket írtam meg. Végül az /admin/supervisem ent-groups oldalt kezdtem el implementálni (27. ábra), amely egy táblázatot tartalmaz a létrehozott supervisement csoportokról.

6.3. /admin/supervisement-groups/[id] oldal (BE) (10.25.)

Befejeztem a tegnap elkezdett /admin/supervisement-groups oldal implementálását.

Ezt követően létrehoztam a SupervisementGroupMemberships adatbázis sémat (28. ábra), amely a dolgozók csoportokhoz rendelését valósítja meg.

Utána a supervisement service-t egészítettem ki a következő függvényekkel: addEmployeeToSupervisementGroup, removeEmployeeFromSupervisementGroup, editEmployeeIsSupervisor, getEmployeesByGroupMembership.

A fenti függvényekhez megírtam az /api végpontokat, valamint elkezdtem írni a végpontokhoz tartozó apiClient függvényeket.

6.4. /admin/supervisement-groups/[id] oldal (10.26.)

Befejeztem a tegnap elkezdett apiClient függvények implementálását, majd az /admin/supervisement-groups/[id] oldalt kezdtem el implementálni, amely két táblázatot tartalmaz (29. ábra). A bal oldali táblázat tartalmazza azokat a dolgozókat, akik még nincsenek hozzáadva a csoporthoz. Az utolsó oszlopban található két gomb segítségével lehet hozzáadni őket (felettesként vagy beosztottként). A jobb oldali táblázat pedig a csoporthoz már hozzáadott dolgozókat fogja tartalmazni. tt az utolsó oszlopban lehetőség lesz a dolgozó eltávolítására a csoportból, valamint az "előléptetésre", illetve a "lefokozására".

6.5. /admin/supervisement-groups/[id] oldal (2) (10.27.)

Befejeztem az /admin/supervisement-groups/[id] oldal implementálását (30. ábra).

Hetedik Hét

7.1. isSupervisor függvények, dolgozó adatainak törlése funkció (10.30.)

A supervisement service-t kiegészítettem az isSupervisor, isSupervisorOf Group és isSupervisorOfEmployee függvényekkel, majd ezeket a függvényeket alkalmaztam, illetve meghívtam minden szükséges helyen.

Ezt követően az /admin/employees oldalon elérhető "Dolgozó adatainak törlése" funkciót fejeztem be, melyhez meg kellett írnom a supervisement Service.deleteEmployeeSupervisementRecords(), a cardUsageService.d eleteEmployeeCardUsageRecords() függvényeket, valamint a szükséges /api végpontokat.

7.2. /supervisor/groups és /supervisor/groups/[id] oldalak (10.31.)

A felettesek (supervisor) számára elérhető funkció implementálásán kezdtem el dolgozni. Ez a funkció lehetővé teszi, hogy a dolgozó megtekintse a saját maga által felügyelt csoportokat.

Első körben a supervisement service-t egészítettem ki a getPaginatedSup ervisedGroupsOfUser() és a getSupervisedUsersOfGroup() függvényekkel, majd az ezeknek megfelelő /api végpontokat és az apiClient függvényeket írtam meg.

Ez után a /supervisor/groups, valamint a /supervisor/groups/[id]] oldalakat implementáltam (31. ábra). A /supervisor/groups oldalon a felettes megtekintheti a saját felügyelt csoportjait. A jobb oldali oszlopban linkek mutatnak az egyes csoportok részletes oldalaira (/supervisor/groups/[id]). A részletes oldalon egy táblázat jelenik meg, amely az adott csoport beosztott dolgozóit listázza. Itt a jobb szélső oszlopban a linkek az adott dolgozó munkaidő adatok, valamint profil infó oldalára mutatnak.

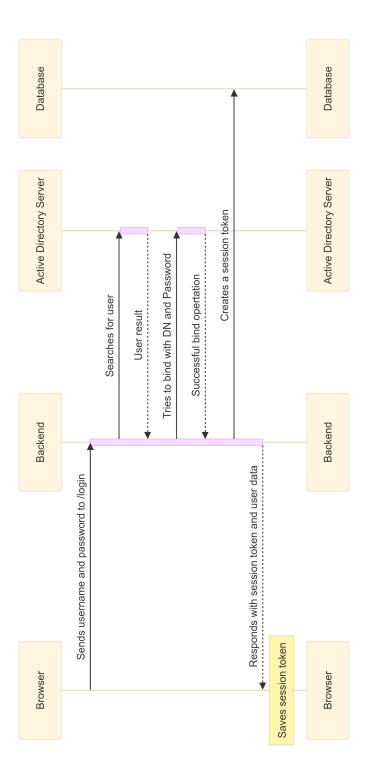
7.3. Főoldal és hiba oldalak (11.01.)

A mai napon a főoldalt, valamint a hiba oldalakat implementáltam (Ábra 32. és 33.).

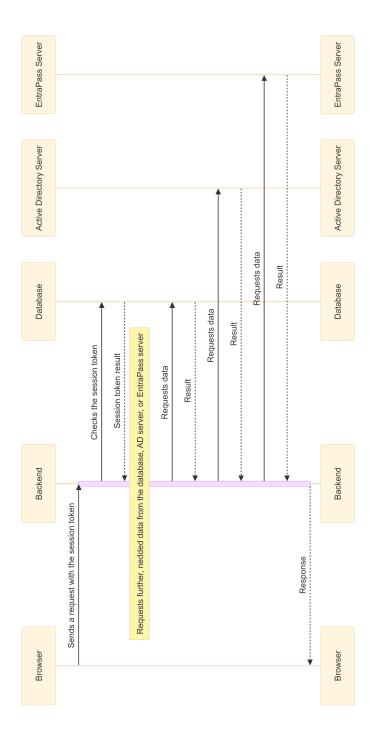
7.4. Dockerfile és docker-stack.yml (11.02.)

Az alkalmazás telepítéséhez Docker-t szerettem volna használni, ezért először elkészítettem a Dockerfile-t.

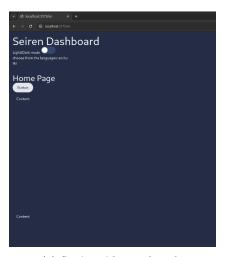
Első körben docker compose-t szerettem volna használni az alkalmazás, valamint az adatbázis elindításához, azonban a docker compose-t eredetileg egy fejlesztői eszköznek szánták. Így esett a választásom a docker stack-re, ami több - a későbbiekben potenciálisan használható - funkciót is támogat (pl. secrets, rolling updates, rollbacks, orchestráció, stb.). A nap végére megírtam a docker- stack.yml fájlt, amely három service-t tartalmaz: a dashboard alkalmazást, postgres adatbázist, caddy reverse proxyt. Az egyik probléma, amibe ütköztem az az volt, hogy a docker stack nem támogatja a környezeti változók fájlból való beolvasását. A végleges parancs a docker stack elindítására végül ez lett:

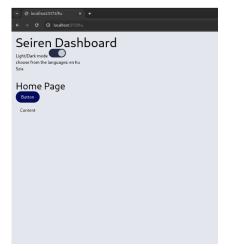

1. ábra. Bejelentkezés

2. ábra. További kérések

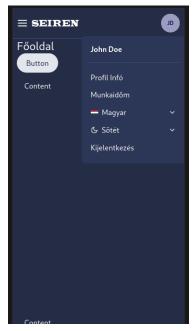
(a) Sötét mód, angol nyelv

(b) Világos mód, magyar nyelv

3. ábra. Sötét és világos mód

4. ábra. Header komponens, asztali méret, világos mód

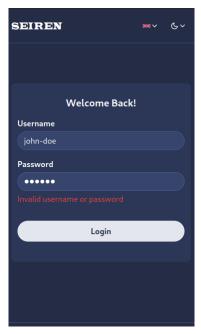
(a) Mobil méret, sötét mód, magyar nyelv

(b) Oldalsó menüsor

5. ábra. Header komponens, mobil méret

6.ábra. Login oldal, világos mód

(a) Hibás jelszó

(b) Sikeres bejelentkezés

7. ábra. Bejelentkezés

8. ábra. /account/profile oldal

	Event message	Event number	Object #1 Description #1	Object #2	Description #2	Object #3	Description #3	Object #4	Description #4	Card number
75 2023.09.01. 7:43:41	Access granted	203	12 GUARD HOUSE TURNSTILE 1		5 John Doe	-	)	-	)	aa:01
215 2023 09 01 8:00:00	Access granted	203	12 PRODUCTION AREA TURNSTILE 1		5 John Doe	- 4	)	- 4	)	aa:01
227 2023.09.01. 10:39:16			12 PRODUCTION AREA TURNSTILE 2 - E:	ii.	5 John Doe		)	- 0	3	aa:01
344 2023.09.01. 12:46:32	Access granted	203	12 PRODUCTION AREA TURNSTILE 1		5 John Doe	-	)	-	)	aa:01
345 2023 09 01 . 16:00:00	Access granted	203	12 PRODUCTION AREA TURNSTILE 2 - E:	ok .	5 John Doe	- 4	)	- 4	)	88:01
566 2023.09.01. 16:27:31	Access granted	203	12 GUARD HOUSE TURNSTILE 1 - Exit		5 John Doe	- 0	)	- (	3	aa:01
76 2022 00 02 7-66-41	Access granted	202	12 GHADD HOUSE THIDNISTILE 1		5 John Doe		V		à	99:01

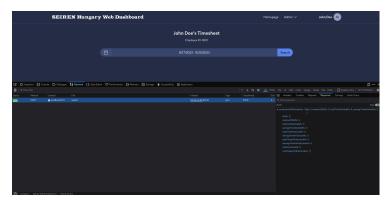
9. ábra. Riport csv

10. ábra. Kártyahasználati adatok, adatbázis séma

11. ábra. Dátum intervallum beviteli mező

12. ábra. /api/shift-view-data/search API útvonal

```
// lib/types/shiftViewData.ts
export type ProductionShiftViewData = {
        shifts: {
                startDay: Date;
                endDay: Date;
                firstProductionEntry: Date;
                lastProductionExit: Date;
                totalWorkedTimeMs: number;
                totalInFactoryTimeMs: number;
                totalInProductionTimeMs: number;
                overtimeMs: number;
                inFactoryIntervals: {
                        startDate: Date;
                        endDate: Date;
                        timeInFactoryMs: number;
                        totalProductionTimeMs: number;
                        inProductionIntervals: {
                                startDate: Date;
                                endDate: Date;
                                timeInProductionMs: number;
                        }[];
                }[];
        }[];
        numberOfShifts: number;
        totalTimeWorkedMs: number;
        averageTimeWorkedMs: number;
        totalTimeInFactoryMs: number;
        averageTimeInFactoryMs: number;
        totalTimeInProductionMs: number;
        averageTimeInProductionMs: number;
        totalOvertimeMs: number;
        cardUsageAnomalies: {
                cardUsageIndex: number;
                error: string;
        }[];
};
export type OfficeShiftViewData = {
        shifts: {
                day: Date;
                firstFactoryEntry: Date;
                lastFactoryExit: Date;
                timeWorkedMs: number;
                overtimeMs: number;
        }[];
        numberOfShifts: number;
        totalTimeWorkedMs: number;
        averageTimeWorkedMs: number;
        mostTimeWorkedMs: number;
        leastTimeWorkedMs: number;
        totalOvertimeMs: number;
};
```

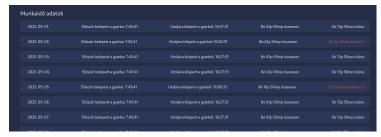
7. kód. Termelési és irodai nézetek sémái

```
// lib/types/shiftViewData.ts
export type ProductionShiftViewDataIntervalDates = {
        shifts: {
                startDay: Date;
                endDay: Date;
                \verb|inFactoryIntervals|: \{ \\
                         startDate: Date;
                         endDate: Date;
                         inProductionIntervals: {
                                 startDate: Date;
                                 endDate: Date;
                         }[];
                }[];
        }[];
        cardUsageAnomalies: {
                cardUsageIndex: number;
                error: string;
        }[];
};
export type OfficeShiftViewDataIntervalDates = {
        shifts: {
                day: Date;
                firstFactoryEntry: Date;
                lastFactoryExit: Date;
        }[];
};
```

8. kód. Production/OfficeShiftVewDataIntervalDates típusok

(a) Termelés nézet

(b) Irodai nézet

13. ábra. PaginatedShiftTreeView komponens

14. ábra. Kártyahasználati adatok táblázat

15. ábra. StatCards komponens

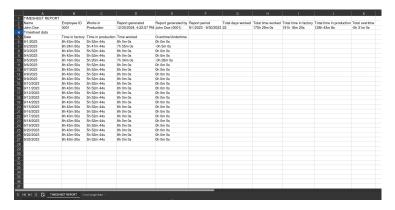
16.ábra. Multi Line
Chart komponens

17. ábra. Export komponens

18. ábra. Exportált PDF

19. ábra. Exportált XLSX

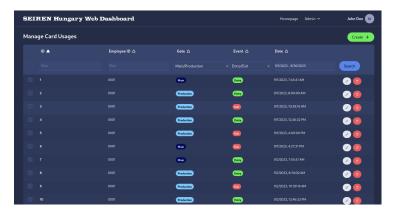

20. ábra. /admin/employees táblázat

21. ábra. Dolgozó adatainak törlése

9. kód. getPaginatedCardUsages() paraméterei

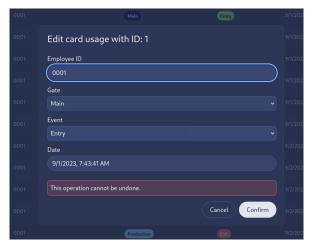
22. ábra. /admin/card-usages oldal

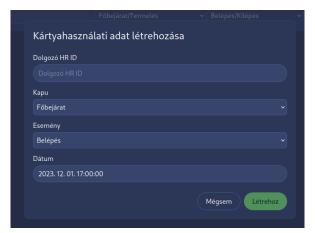
23. ábra. Kártyahasználati adat törlése

24. ábra. Dátum beviteli mező (TimeInput komponenssel)

(a) Kártyahasználati adat módosítása modal

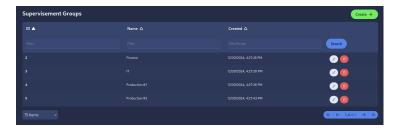
(b) Kártyahasználati adat létrehozása modal

- (c) Kiválasztott rekordok törlése modal
- 25. ábra. /admin/card-usages oldal funkciói

26. ábra. supervisement_groups adatbázis séma

27. ábra. /admin/supervisement-groups oldal

28. ábra. supervisement adatbázis séma

29. ábra. admin/supervisement-groups/[id] olda

30. ábra. admin/supervisement-groups/[id] olda

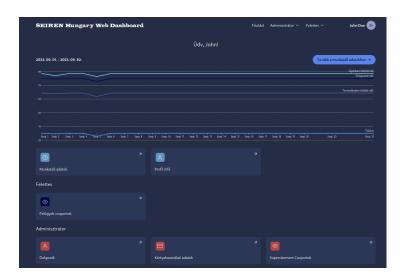

(a) /supervisor/groups oldal

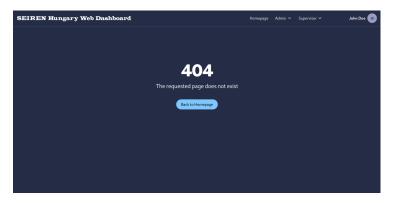

(b) /supervisor/groups/[id] oldal

31. ábra. /supervisor/groups és /supervisor/groups[id] oldalak

32. ábra. Főoldal

33. ábra. hiba oldal

```
env $(cat /srv/dashboard/deploy/.env | grep ^[A-Z] | xargs) docker

\( \to \) stack deploy -c
/srv/dashboard/deploy/docker-stack.yml seiren-dashboard
\( \to -\) --with-registry-auth
--detach=true
```

7.5. GitHub Workflow (11.03.)

Sajnos megfelelő mennyiségű teszt megírására nem volt elegendő időm. Ennek ellenére fontosnak tartom, hogy legyen egy CI/CD pipeline, ami automatikusan lefuttatja a teszteket, style check-et, lint- et, stb. Továbbá, az alkalmazás telepítésekor a docker image-et a docker engine egy privát Docker Hub repository-ból tölti le, így a pipeline-nak az image buildelését és feltöltését is meg kell oldania. Ezt a pipeline-t írtam meg a .github/workflows/pipeline.yaml fájlban.

Nyolcadik Hét

8.1. Szerver setup és dokumentáció (11.06.)

Ma a szerver telepítését folytattam. Többek között létrehoztam a usereket, a könyvtárakat, azoknak megfelelő jogosultságokat állítottam be, telepítettem a Docker-t, írtam egy szkriptet, ami letölti a repository-t, majd kicsomagolja a deploy mappát, létrehoztam a docker secreteket, stb. Ezt követően pedig elindítottam az alkalmazást, mely így már elérhető volt. Kérésre minden lépésemet dokumentáltam.

8.2. Riport fájlok szinkronizációja (11.07.)

A Kantech (Windows) szerver és az alkalmazás szervere közötti fájlszinkronizációt oldottam meg. Több lehetőség közül végül a unison nevű programra esett a választásom, amely ssh-n keresztül szinkronizálja a riport mappákat a két szerver között. A unison profile fájlok a 10. kódban láthatók. A használatához felhasznált forrást lásd a [4] dokumentumban.

Az a probléma lépett fel, hogy a unison ideiglenes (temp) fájlokkal dolgozik, így az alkalmazás azokat a fájlokat is megpróbálta beolvasni. Egy reguláris kifejezéssel ki tudtam szűrni ezeket a fájlokat.

Ezúttal is minden lépésemet dokumentáltam.

8.3. Két bug kijavítása (11.08.)

Két bug kijavításán kezdtem el dolgozni. Az első mindössze annyi volt, hogy a *Profil gomb*-ban a felhasználó nevének kezdőbetűi hard code-olva voltak, így ezt gyorsan kijavítottam.

A második, a munkaidők, vagyis a túlórák számolását érintő hiba volt. Ez egy komplexebb bug volt. Nem is tudtam a nap végére kijavítani.

```
# daily-report-sync.prf
root = C:\Users\Kantech-PC\Documents\EntraPass\Daily
root = ssh://reportuser@<host>//srv/reports/daily
sshargs = -i C:\\Users\\Kantech-PC\\.ssh\\id_ed25519
repeat = watch
auto = true
batch = true
confirmbigdel = false
confirmmerge = false
# emergency-report-sync.prf
root = C:\Users\Kantech-PC\Documents\EntraPass\Emergency
root = ssh://reportuser@<host>//srv/reports/emergency
sshargs = -i C:\\Users\\Kantech-PC\\.ssh\\id_ed25519
repeat = watch
auto = true
batch = true
confirmbigdel = false
confirmmerge = false
```

10. kód. unison fájlok

8.4. Bug kijavítása, refaktorálás (11.09.)

Először a tegnap megkezdett bug fixálását fejeztem be.

Ezt követően, mivel úgy tűnik, hogy az alkalmazás megfelelően működik, valamint új feature megírására már nincs időm, a kódot refaktoráltam néhány helyen, így javítva kicsit a kódminőségen.

8.5. Refaktorálás, issue-k írása (11.10.)

Az utolsó napon, a tegnap megkezdett kód refaktorálást fejeztem be. Ezt követően a projekt során felmerült ötleteket, kisebb bugokat GitHub issue-k formájában írtam le. Így, ha a későbbiekben más hallgatók érkeznek a céghez, akkor könnyen folytatni tudják a projektet.

Hivatkozások

- [1] Microsoft közreműködők. Pwd-last-set attribute. https://learn.microsoft.com/en-us/windows/win32/adschema/a-pwdlastset, 2020. Hozzáférve: 2025. 05. 04.
- [2] ldapjs fejlesztők. Ldap guide. https://web.archive.org/web/20240315064825/http://ldapjs.org/guide.html, 2024. Hozzáférve: 2025. 05. 04.

- [3] Josh Madakor. How to setup a basic home lab running active directory (oracle virtualbox) add users w/powershell. https://www.youtube.com/watch?v=MHsI8hJmggI, 2021. YouTube videó, hozzáférve: 2025. 05. 04.
- [4] Benjamin C. Pierce. Unison file synchronizer user manual and reference gudie. https://raw.githubusercontent.com/bcpierce00/unison/documentation/unison-manual.pdf, 2025. Version 2.53.3.
- [5] Wikipédia közreműködők. Lightweight directory access protocol. https://en.wikipedia.org/wiki/Lightweight_Directory_Access_Protocol, 2024. Hozzáférve: 2025. 05. 04.